

נועם שיח

מאת אב"ד סאנטוב שליט"א

דער בליק פון א גדול - ו

נח תשפ"ב

מכון אפריון לשלמה

לייקווד תשפ"ב

כל הזכויות שמורות

למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א

אב"ד סאנטוב - לייקווד

הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com

לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות

נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדבת

הנגיד החסיד המפואר

מו"ה יהושע הלוי וויינפעלד הי"ו

גבאי נאמן דקהל "זכרון אלעזר" סאנטוב לייקווד

לע"נ מופת הדור כ"ק הרה"ק מריבניץ

מרן חיים זאנוויל ב"ר משה זצוקללה"ה

הוא ימליץ טוב בעדנו

יומא דהילולא קדישא כ"ד תשרי

דער בליק פון א גדול - ו

אנו מתפללים כל יום ב"אהבה רבה" ואומרים "והאר עינינו בתורתך". בפשטות כוונת התפילה הוא, שהקב"ה יאיר עינינו בתורתו ונזכה להבין את מה שאנו לומדים, אך פעם המליץ זקן האדמורי"ם - כ"ק מרן האדמו"ר מראחמיסטריווקא-ארה"ב שליט"א ופירש, "והאר עינינו בתורתך" - שהקב"ה יזכנו לראות כל דבר "מיט א תורה'דיגע בליק"...

בפרשת וארא - כתב רש"י "וארא - אל האבות", ובדבריו אפשר לרמוז, כי אנו צריכים להביט אל האבות, לראות מה היה ה"בליק" שלהם על כל צד ושעל, להתחשב עם דעתם ולשמוע את חוות דעתם על הכל וללכת לאורם, ולא לחשוב שהוא יותר פיקח מהם - כי אמנם יכול להיות שבפקחות הוא אולי כן יותר פיקח, אבל ה"בליק" שיש להגדולים, הוא ראייה אחרת מאשר לאדם פשוט באשר הוא, כי הם רואים כל דבר בראיה פנימית והם מטיבים לראות את הנולד, והם יודעים באמת מה טוב ומה לא טוב, ולכן צריכים תמיד להיוועץ עמם ולקיים את דבריהם בלא עוררין ופקפוק, ואז יהא בטוח שישרה הברכה וההצלחה בכל מעשה ידיו.

בפסוק (תהלים ל"ג, י"ח) נאמר: עין ה' אל יראיו, וכוונת הכתוב הוא, שיש "עין מיוחד" - דהיינו - "עקסטערע בליק" לרא ה',

שהוא "הימלישער בליק", כי הגדולים יראי ה', הם רואים כל דבר ודבר באופן מיוחד, מתוך הסייעתא דשמיא העצומה לה הם זוכים על כל צעד ושעל, ולכן מצווה לשמוע דברי חכמים, כי להם הבליק המיוחד השמורה ועומדת ליראי ה'!...

מסופר שהגאון האדיר רבי מאיר שפירא זצ"ל ראש ישיבת חכמי לובלין השתתף פעם בשמחת ברית לתינוק יתום שאביו היה שמו "אברהם", והורה למברך שיוסיף בעת נתינת השם מלבד אברהם – על שם אבי התינוק – גם עוד שם, והסביר במתק שפתיו, תארו לעצמכם שהבחור מגיע לישיבה, וקוראים אותו לעליה, ומאות בחורים שומעים שקורין לו יעמוד "אברהם בן אברהם", הרי כולם יהיו בטוחים שהוא גר צדק... ואיזה בושות יהיו לו, ולכן חשבתי שצריכים להוסיף לו עוד שם כדי שלא יהיו לו בושות...

את המעשה שלפנינו סיפר יהודי אחד על הגאון רבי אברהם דוב אויערבאך זצ"ל (אחיו של הגרש"ז זצ"ל), ממנו ניתן ללמוד איך אפשר להוכיח ולהעיר לזולת בצורה מכובדת באופן שישמר כבודו של הזולת, וכך מספר היהודי:

בהיותי בחור, ניגשתי להיות חזן, ואחר התפילה כיביתי את הנרות שבעמוד החזן ברוח פי, ולא ידעתי שבספר חסידים כתוב לא לכבות את הנרות ברוח הפה. לאחר קצת זמן, ניגש אלי רבי אברהם דוב, ושאלני בתמימות כמי ששואל דבר הלכה, האם יודע

אני למה בערב שבת כשמטיבין את הנרות ומדליקים אותם, מכבים ברוח הפה, אף שבספר חסידים כתוב לא לכבות ברוח הפה? ...

אמרתי לו שאינני יודע. ואז השיב לי, "כיון שכל הטעם משום סכנה, ובערב שבת שהוא מצוה, הרי שומר מצוה לא ידע דבר רע" ...

ממשיך היהודי ואומר: מלבד הידע החשוב שקיבלתי, למדתי מזה כיצד ניתן להעיר לאדם בדרך כבוד ובשיא הרגישות, ושאפשר ליידיע אדם על הלכה שנתעלמה ממנו, גם בצורה מכובדת ועקיפה, שאבין מעצמי שביום חול לא מכבים כך, ולא מוכרחים לעשות זאת על ידי מחאה ישירה, מתנשאת ופוגעת...

אדם אחד שאל את הרה"ק רבי יודל'ע הורוויץ זי"ע מדז'יקוב אודות דרכו והנהגתו של הרה"ק מריבניץ זי"ע שכידוע עסק רבות בתעניות וסיגופים, ושאל הלה את הרבי אם דרכו הוא מצד הקדושה, השיב לו רבי יודל'ע בחריפות ואמר לו "דאס וואס דו פרעסט און זויפט (מה שאתה זולל וסובא) – על זה אתה לא מסתפק אם זה מצד הקדושה או להיפך, רק מה שהוא צם ומסתגף – על זה יש לך ספיקות אם זה מצד הקדושה" ...

הרה"ח ר' שמואל אונגאר הי"ו, העסקן הנודע בעיר התורה לייקווד, סיפר לי סיפור נפלא ששמע מאחד המקורבים של מרן הגאון האדיר שר התורה רבי משה פיינשטיין זצ"ל, וכך סיפר:

באחת הפעמים שישב אצל הגאון רבי משה זצ"ל, נכנס אליו אחד שהיה נראה קצת מוזר, וביקש מרבי משה שיכתוב לו המלצה כי הוא צריך ללכת לאסוף כספים. רבי משה קיבל אותו בסבר פנים יפות, ואמר לו שיכין עבורו את ההמלצה, וסיכם עמו באיזה יום לבוא לקבל את ההמלצה. כשיצא האיש, שאל המקורב את רבי משה "למה הסכים ראש הישיבה מיד לתת לו את ההמלצה, והלא האיש הינו 'חברה'מאן'" [כזה העונה לתואר "כבדהו וחשדהו"...]

מספר המקורב, שהוא כבר ישב אצל רבי משה עשרות עשרות פעמים, ומעולם לא ראה על פניו סימן שהוא ברוגז על מישהו, ברם כעת הביט עליו הגאון רבי משה במבט חד, ואמר לו בחריפות "הנה, יהודי הגיע, ואמר שהוא צריך עזרה – אם אינך רוצה לעזור לו – אל תעזור – אבל אל תפריע!!"...

מסופר שפעם בא אחד אל מרן הגה"ק בעל "חזון איש" זצ"ל ואמר לו "ס'קומט מיך א מזל טוב – [מגיע לי מזל טוב], אמר לו ה"חזון איש": לא מגיע לך כלום, כל מה שיש לך – הכל הוא חסדים מאת הקב"ה..."

סיפר לי הרה"ג ר' ברוך שטערן שליט"א בן הגה"צ אב"ד מירון שליט"א, מחשובי חסידי וויזשניץ-מאנסי, שכ"ק מרן האדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי זי"ע היה קורא מידי פעם את העיתון "דער איד", היוצא לאור באמריקא (וכידוע שגדולי ישראל צריכין לדעת את כל מה שאירע, כי שואלים אותם על דא ועל הא...) – בדרך כלל היה קורא רק

הכותרות, ולפעמים גם כתבות למיניהם שנצרך לו לדעת בענייני הכלל.

פעם היה כ"ק מרן האדמו"ר מפאפא שליט"א עומד להגיע לביקור בביתו נאווה של כ"ק מרן האדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי זי"ע, ובטרם הגיע, אמר המשב"ק להרבי מוויזשניץ, שהאדמו"ר מפאפא מגיע כבר, וצריכים להוריד את העיתון מעל השולחן, אך הרבי לא התייחס למה שהוא אומר. אח"כ אמר הגבאי שוב, "הלא הוא מגיע בעוד כמה דקות, וצריכים להוריד את זה מהשולחן", אז אמר לו הרבי "אל תגיד לי מה לעשות"...

וכך נשאר העיתון על השולחן כשהאדמו"ר מפאפא נכנס לביתו של האדמו"ר מוויזשניץ, וישבו ושוחחו יחד כשהעיתון על השולחן. לפתע, שאל הרבי מוויזשניץ את הרבי מפאפא "פאפא רב, עד מתי אתם נשארים כאן בעירנו?", והשיב הרבי מפאפא "עד יום שלישי", הגיב הרבי מוויזשניץ "בעיתון 'דער איד' כתוב עד יום רביעי"...

בדומה לזה מסופר, שפעם הגיע כ"ק האדמו"ר מסקולען זי"ע אל הרבי מוויזשניץ זי"ע לביקור, וגם אז אמר הגבאי שיש להוריד את העיתון מעל השולחן, כי זה לא מתאים שזה יהיה על השולחן בעת שמגיע האדמו"ר מסקולען, ואמר לו הרבי "אם מתאים לי – עם פאסט מיר – לקרוא עיתון, אז מתאים – עם פאסט – שהרבי מסקולען ידע מזה"...

מסופר, שרבה של ירושלים הגאון הצדיק רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, הלך פעם אחת בלוויית מקורביו בסימטאותיה של ירושלים עיר הקודש, ולפתע בא ערבי אחד, וחסף ממנו את המקל

שלו – שראשו היה של כסף – ורבי יוסף חיים זצ"ל התחיל לרוץ אחר הערבי, ולחם עמו עד שהוציא ממנו את גזילו, ולקח בחזרה את המקל. כשחזר, שאלוהו מקורביו בפליאה "וכי לצורך המקל – הגם שבראשו הוא מצופה כסף – יש ללחום עד כדי מסירות נפש?" השיב להם רבי יוסף חיים תשובה נפלאה: וכי חושבים אתם שאת המקל אני צריך לעצמי? – לא ולא! – עם המקל היפה אני הולך מפני שאני רבה של ירושלים! – והנה, בעת שהערבי חטף את המקל, הוא פגע בכבוד הרבנות של ירושלים! – ועל זה לחמתי – על כבודה של הרבנות דירושלים...

ובדרך אגב מספרים על הגאון הקדוש רבי יהודה אסאד זי"ע, שפעם אחת קיבל במתנה מקל, שראשו היה של כסף, ולמחרת ראוהו הולך ברחוב, כשהחלק למעלה המצופה כסף נחתך ואיננו. שאלוהו למה חתך רבינו את המקל, השיב, מפני שהמקל היה מידי ארוך... שאלוהו שוב, מפני מה חתך רבינו את החלק שבראש המקל המצופה כסף, והלא היה יכול לחתוך את המקל מתחתיתו, השיב, למטה – שם היה טוב...

פעם אמר הרה"ק מסאטמאר זי"ע: אם יהודי אינו מאמין ש"פרנסה" הוא מן השמים הוא אפיקורס, אך אם אינו מאמין ש"שידוכים" הוא מן השמים, הרי הוא שוטה....

ידידי הגה"צ רבי שלמה יונגער שליט"א דומ"ץ טאהש בקרית יואל סיפר לי, שסיפר לו יהודי אחד הגר בקרית יואל, שפעם ביקש ממנו הרה"ק מטאהש זי"ע שיתן לו סכום הגון ביותר, וכשהרבי התחיל להתנצל שהוא צריך את זה לצורך חשוב מאוד, אמר להרבי "אני נותן את הכסף להרבי בתשואות חן – הרבי יכול לעשות עם הכסף מה שהוא רוצה"...

מספר היהודי, שכשהרבי שמע את דבריו, התחיל הרבי לייסרו בתוכחת מוסר, ושאל אותו "מה הכוונה שאני יכול לעשות עם הכסף מה ש"אני" רוצה, וכי אני עושה עם הכסף מה שאני רוצה?? – אני עושה מה שהקב"ה רוצה!!!"...

פעם הוצרכו לסדר אצל הממשלה כמה עניינים לטובת המוסדות של הרה"ק מטאהש זי"ע, ולשם כך מינו כמה עורכי דינים שיסדרו את זה. ואחד העורכי הדינים הגדולים – כשהתחיל לסדר את העניינים – שאל את הרבי "למי שייכים המוסדות?" והשיב הרבי "להקב"ה". והמשיך העורך דין ושאל את הרבי "מי הבעל הבית של המוסדות?" והשיב הרבי "הקב"ה". ושוב שאל "מי מחליט כל הדברים בענייני המוסדות?" והשיב הרבי "הקב"ה"...

כמו כן מסופר, שכשעבר הרבי טאהש זי"ע מאירופה, להתגורר במדינת קנדה, הגיעו להגבול של מדינת קנדה, ושם שאלו את הרבי "מה אתה הולך לעשות בקנדה?" והשיב הרבי "אני עבד ה', ואני הולך לעשות רצון ה'". שאלוהו שוב "במה אתה הולך

להתעסק שם?" השיב הרבי שוב "אני עבד ה', ואני הולך לעשות רצון ה'". שאלוהו "מנין יהיה לך פרנסה?" והשיב הרבי "פרנסה יהיה לי מהקב"ה" ... ושוב כבר לא שאלוהו דבר והניחו לו להמשיך לדרכו...

מספרים על אחד מגדולי וחשובי האדמו"רים שהוכתר בצעירותו למלא מקום אבותיו הקדושים ולהנהיג את עדתו, שבתחילה לא רצה לשמוע מזה כלל וכלל לקבל עליו את עול ההנהגה, והלך להתייעץ עם כ"ק מרן האדמו"ר מראחמיסטריווקא - ירושלים זי"ע, והרבי שאל אותו על סיבת סירובו לקבל עליו את עול ההנהגה, בין הדברים אמר לו אותו אדמו"ר חשוב שחושש הוא מכך שמא יבוא אליו אדם לשאול אותו דבר מה והוא לא ידע מה להשיב לו, אז איך אפשר לו לכהן כאדמו"ר במצב כזה שלא יוכל להשיב לשואליו. השיב לו הרבי - שהיה ידוע בגודל תמימותו ופשטנותו - "נו! וועסטו זאגן אז דו ווייסט נישט" ["אז תאמר שאינך יודע"...] ...

סיפר לי כ"ק מרן אדמו"ר מוויזשניץ-מונטריאל שליט"א, שאדם אחד - תומך גדול של המוסדות אשר בנשיאות אביו כ"ק מרן הגה"ק מוויזשניץ-מאנסי זי"ע - נכנס פעם אחת אל מנהל התלמוד תורה דחסידי וויזשניץ, ואמר לו שהוא רוצה שהם ינהיגו איזה דבר חדש במסגרת הת"ת. אמר לו המנהל: כאן זה הת"ת של הרבי, ואין בידי רשות לשנות מאומה מענייני הת"ת ללא רשות

הרבי, ובכן, אם אתה מבקש שיעשו משהו בת"ת, עליך להיכנס אל הרבי ולבקש ממנו שיסכים...

הנגיד נכנס אל הרבי והציע לפניו את תוכניותיו בענין המסויים הזה שרצה להנהיג בת"ת. כששמע הרבי את הרעיון שלו, התנגד לכך נמרצות, ואמר לו שאינו מסכים לתוכנית שלו ולא עולה בדעתו לעשות כך בת"ת.

הנגיד הרגיש עצמו קצת פגוע שהרבי אינו שומע בקולו – הלא הוא הנגיד כאן ובעל המאה הוא בעל הדעה... ובכן אמר הנגיד להרבי "האם הרבי יודע כמה כסף כבר תרמתי להמוסדות שלכם כל השנים עד עתה?!" כששמע הרבי את דבריו, הוציא נייר ועט, ואמר להנגיד "תרשום כאן בדיוק כל פרוטה ופרוטה שתרמת להמוסדות שלי מיום הוולדך, אני רוצה להחזיר לך כל מה שנתת עד הפרוטה האחרונה..."

עוד סיפר לי הרבי מוויזשניץ-מונטריאל שליט"א, שהיה אדם אחד "בן יחיד", וכשנישא ונולד לו בנו הראשון, אז הגם שמנהג העולם הוא שהשם הראשון שייך לצד אמו של הרך הנולד, אבל במקרה הזה היות שהוא היה בן יחיד, ואביו כבר נפטר מן העולם ל"ע, לכן נתן לבנו שם על שם אבא שלו.

כשנולד לו בת, רצה לתת שם על שם אמו שגם היא כבר נפטרה, אבל הוא הרגיש מאוד שלא בנח לקחת שוב את השם מצד אמו של הרך הנולד, וליתן שם על שם אמו, ולכן הלך להתייעץ עם כ"ק האדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי זי"ע, ואמר לו שמסתפק אם ראוי לקחת בפעם השניה את השם מאת צד אשתו. אמר לו הרבי: לקחת

ממנה את השם רק פעם אחת, דהיינו בפעם הראשון – שכן הפעם
– זה התור שלך לתת על הצד שלך...

הגה"צ רבי אביגדור מילר זצ"ל אמר פעם רעיון נפלא, וכך
אמר: אנו רואים אצל יוסף הצדיק, שבשבתו בבית הסוהר ראה שני
גויים נדכאים שנפלו פניהם, ניגש אליהם יוסף ושאל אותם: מדוע
פניכם רעים היום (בראשית מ', ז).

ולכאורה יש להבין, וכי היה לו ליוסף משהו עמם? או שמא
היתה לו פעם איזו טובה מהם שמפני זה ניגש אליהם להתעניין
במצבם? – לא ולא! – אלא מאי, פשוט כפשוטו, בלא שום
חשבונות, יוסף הצדיק היתה לו ה"עקסטערע געפיל" להשני,
וכשראה שלא טוב להם ונפלו פניהם, לא היה יכול לסבול את זה,
וניגש אליהם ושאל אותם "מדוע פניכם רעים" – איזו רעה אירע
לכם, ובזכות ה"עקסטערע געפיל" הזה, זכה ונעשה יוסף למלך גדול
בכל מצרים...

פעם נכנסו הגבאים של אחת מקופות הצדקה החשובות לבית
הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל. כאשר עמדו לצלם, מיהר
אחד הנוכחים והניח גמרא לפני הרב, כדי שייראה בתמונה שהרב
יושב עם ספר – אך הרב מיהר והסיט את הגמרא הצידה באמרו
"שקר!!..."

מסופר על הרה"ק הרבי רבי זושא מאניפולי זי"ע שפעם אחת ביקשה ממנו זוגתו הרבנית שיתן לה כסף כדי שתוכל לתפור לעצמה בגד חדש, לאחר שהישן כבר אינו ראוי ללכת בו, אך מחמת עניותו של הרבי לא היה לו כסף לתת לה, אמנם הוא הבטיח לה שבהזדמנות הראשונה שיהיה לו כסף הוא יתן לה כדי שתתפור לעצמה בגד חדש, ואכן, לאחר כמה ימים השיג הרבי סכום כסף, ומיד ניגש לזוגתו הרבנית ומסר לה את הכסף.

לאחר כמה ימים, הבחין הרבי שפניה של הרבנית עצובות, והיה נראה שדבר מה מעיק על לבה, ושאל הרבי את זוגתו בפליאה, והלא כבר נתתי לך כסף לתפור לך בגד חדש, ומדוע זה נפלו פנייך, השיבה הרבנית ואמרה, שאכן מיד עם קבלת הכסף היא ניגשה לחייט כדי שיתפור לה בגד חדש, אמנם כאשר באה לקחת את הבגד ממנו לאחר כמה ימים, נאנח החייט אנחה עמוקה שייצאה מעומק לבו, ולשאלתה מדוע הוא נאנח, השיב ואמר שבתו הכלה אשר בביתו כלתה נפשה כבר מזמן לבגדים חדשים עבור יום נישואיה הקרובה ובאה, אך לגודל עניותו אין בידו את האמצעים הנדרשים כדי לתפור לה את הבגדים, ולפני יומיים ראה החתן שלה שאני תופר בגד, וחשב שזה לכלתו, והתחיל לשמוח, אך כשנדע לו שהבגד שייך לאשה אחרת ואני לא תופר אותה לצורך כלתו, הוא התרגז מאוד ואיים להשבית את השמחה באם לא אתפור לכלתו בגד חדש, ועל כן נפלו פניי כי אינני יודע מהיכן אקח כסף כדי לקנות בדים ולתפור לבתי הכלה בגד חדש.

מיד כששמעה הרבנית את דברי החייט האומלל, נכמרו רחמיה בקרבה, ואמרה לו שהיא נותנת לו את הבגד במתנה עבור בתו הכלה כדי שתוכל לשמוח ביום כלולת אפריונה ולא תושבת השמחה.

והמשיכה הרבנית ואמרה לבעלה, ועכשיו בין תבין היטב למה נפלו פניי, כי למעשה, אין לי שום בגד חדש עבורי, לאחר שנתתיו במתנה לבת החייט.

כשמוע הרבי את דברי זוגתו הרבנית, שאל אותה מיד, "האם שילמת לחייט על עבודתו וטירחתו?" הרבנית לא הבינה, ואמרה לבעלה, והלא נתתי לו את הבגד החדש במתנה, למה לי גם לשלם לו על כך? אך הרבי ר' זושא ברוב טוב לבו ענה לעומתה ואמר, והלא נצטוונו בתורה "לא תלין פעולת שכיר", והרי החייט עבד בשבילנו, וכי אם נתת לו בטוב לבך במתנה הוא צריך להפסיד את שכרו? לא ולא! הוא עבד בשבילנו וחייבים לשלם לו, ואכן מיד נחפז הרבי רבי זושא למעון החייט, ושילם לו את שכר טירחתו עבור הבגד שתפר...

סיפר לי אחד ממקורבי זקן האדמורי"ם כ"ק מרן האדמו"ר מראחמיסטריווקא-ארה"ב שליט"א, שהיה יהודי אחד שעלה בדעתו לפתוח ישיבה לבחורים, ובטרם עשה מעשה, עלה למעונו של 'גדול' אחד להתייעץ עמו בענין זה אם בכלל לפתוח, ולאיזה בחורים, בחורים ישיבה קטנה או ישיבה גדולה וכדו'.

כששמע ה'גדול' את רעיון פתיחת הישיבה, שאל אותו וכי יודע אתה איזה אחריות היא לפתוח ישיבה, והתחיל ה'גדול' לומר לו שמועם שלם בענין גודל האחריות, עד שהאדם התחיל לחשוב אולי הוא מושך את ידו מהרעיון לגמרי, אך לבסוף אמר לו ה'גדול' היות והינך בנן של קדושים, יהיה לך בודאי הצלחה וסייעתא דשמיא ואתה יכול לפתוח את הישיבה.

אך היהודי עדיין התלבט בנושא זה, ולכן עלה למעונו של האדמו"ר מראחמיסטריווקא שליט"א להתייעץ בנידון ולשמוע את דעתו בנידון, האדם לא סיפר לרבי שכבר היה אצל ה'גדול', רק אמר להרבי כל התלבטיותיו והצדדים שאמר לו ה'גדול', ודיבר אודות האחריות הגדולה לכך.

הרבי שמע את הכל ולא הגיב למה שהוא אומר, רק דבר אחד הוא שאל אותו, הלא כתיב בתורה לא תלין פעולת שכיר (ויקרא י"ט, י"ג), שיש לאו שלא להלין את שכרם של הפועלים, ושאל אותו הרבי אתה יכול להבטיח לי שלא תלין את משכורתם של כל המלמדים בישיבה רק תשלם להם בזמן? אמר היהודי להרבי, בעז"ה אשתדל על כך, אבל להבטיח, מניין אהיה בטוח שאכן אעמוד בזה, אמר לו הרבי, אם אינך יכול להבטיח אל תפתח את הישיבה....

מסופר שהיה בחור אחד שהתחיל להתדרדר רח"ל ולסטות מהדרך הישר, הוריו של הבחור עדיין לא ראו אצל בנם שמצבו הרוחני כה חמור, אך העסקנים הם כבר ידעו היטב על דרכיו הרעים ושמצבו הרוחני בכי רע רח"ל, ומיהרו הללו להיכנס אצל כ"ק הגה"ק מוויזשניץ-מאנסי זי"ע לבקש שיעורר רחמים ויתפלל על הבחור שיחזור לדרך הישר.

כששמע הרבי על מצבו של הבחור, שאל מיד אם הוריו של הבחור יודעים ממצבו, והעסקנים השיבו שלא סיפרו להורי הבחור כי אינם רוצים לצער אותם על כך, אך הרבי הורה להם שכן יספרו להורי הבחור על מצב בנם, אבל העסקנים לא שמעו בקולו, כי חשבו שזה רק יצער אותם ולא סיפרו על כך להורי הבחור.

כעבור זמן מה, הבחינו העסקנים שמצבו הרוחני של הבחור מתדרדר עוד ועוד, ורח"ל הוא יורד מטה מטה, ומיד נבהלו הללו ונכנסו בבהלה אל הרבי לבקש ממנו שיעזור רחמים על הבחור, והרבי שאל אותם אם כבר סיפרו להורי הבחור על כך, והם השיבו שלא סיפרו כי לא רצו לצער אותם, אך הרבי אמר להם שהוא מבקש מהם שכן יספרו להוריו, וכאשר שאלו למה צריכים סתם לצער את ההורים, מה ירויחו מזה, אמר להם הרבי, כי כשההורים ידעו ממצבו, הם יתחילו להתפלל ולקרוע שערי שמים בתפילתם, וזה הדבר שיכול להועיל עכשיו, כי אין כמו תפילת ההורים על בנם, כי זה נובע מעומק הלב ואין ספק שתפילה כזו יכולה להועיל להבחור.

ואכן העסקנים שמעו בקול הרבי, ותיכף ומיד הלכו להורים וסיפרו להם על מצבו הרוחני הירוד של בנם, וסיפרו שהרבי אמר להם לספר להם כדי שיתפללו, ואכן ההורים התחילו מיד להתפלל על בנם ולבקוע שערי שמים בתפילתם ובכייתם מעומק הלב, ואכן בחסדי ה' אחר זמן קצר הבחינו שיש שינוי ניכר לטובה בהתנהגות הבחור, ומיום ליום גברה השינוי לטובה אצלו, עד שכעבור תקופה זכה לצאת ממצבו הרע לגמרי, ונעשה מדקדק בקלה כבחמורה ולשומר תורה ומצוות על הצד הנעלה ביותר לשמחת לב הוריו ידידיו ומכריו.

מספרים שפעם אחת בעת שהתקיים דין תורה בבית דינו של הגאון הגדול רבי ניסים קרליץ זצ"ל קם אחד מהבעלי דינים והרצה בפני חברי בי"ד את טענותיו, והבע"ד השני אמר לב"ד שהוא צריך שבועיים בכדי להכין את עצמו להשיב על טענותיו של הבע"ד

השני, כששמע הגאון רבי ניסים את דבריו, קם מכסאו ואמר לו בחריפות, את השבועיים האלו אתה צריך להכין את עצמך עם טענות של שקר מה להשיב, כי את האמת אתה כבר יכול לומר עכשיו בלא להכין את עצמך כלום...

עובדא הוה בישיבת פוניבז' – בימים שבה כיהן הגאון רבי חצק'ל לעוונישטיין זצ"ל כ'משגיח' הישיבה, שנכנסו אליו כמה בחורים, ומתוך קנאות התחילו לבקר את המנהג שהיה רווח באותה תקופה בישיבה, בה משבחים חבריו של החתן את החתן – בעת סעודת "שבע ברכות" שהיו עורכים לכבודו – בשבחים ותוארים מופלגים שאין בינם ולמציאות שום קשר, והבחורים ה'קנאים' טענו בלהט, שבתוה"ק כתיב "מדבר שקר תרחק", ואין שום היתר לשבח את החתן בגוזמאות שלא היו ולא נבראו, ולכן יש לעצור את המנהג הרע הזה...

ענה להם המשגיח בחריפות לשונו "דור זה האחרון חולה במחלה נוראה – שאיש אינו יכול לראות בעין טובה כשמשבחים את זולתו, עתה כאשר פעם אחת בחיים משבחים מעט את האדם ונותנים לו עידוד וחיזוק – האם גם את זה ברצונכם לעקור?!..."

ידוע שהגה"ק מוויזשניץ-מאנסי זי"ע היה מעורר ומרבה לדבר על גודל מעלת ה"קביעות עתים" לתורה, פעם אחת נכנס אליו יהודי אחד והרבי שאל אותו אם הוא לומד משהו במשך היום, והיהודי הודה על האמת ואמר לו שהוא אינו לומד כלום במשך

היום, שאל הרבי את היהודי מה הסיבה לכך שהוא אינו לומד כלום, אמר לו היהודי כי אין לו זמן ואין לו סבלנות ואין לו כשרונות ללמוד, ולכן אינו לומד כלום במשך היום, חזר הרבי ושאלו שוב, שמא בכל זאת הוא הולך לשיעור מסויים ללמוד או שמא הוא פותח איזה ספר לעיין בו קצת, ורצה לדעת במה מתבטא כל שייכותו לתורה, אמר לו היהודי שכל השייכות שלו לתורה מתבטא עם זה שבסעודה שלישית בשב"ק הוא שומע את דרשת הרב שלו שמדבר דברי תורה באופן קל המתיישבים ונכנסים ללבו, בזה מסתכם כל הלימוד תורה שלו למשך השבוע.

זמן מה אחר כך, הזדמן לאותו רב של היהודי להיכנס אצל הרבי זי"ע, אמר הרבי להרב, ברצוני לבקש ממכם טובה גדולה, אמר הרב הבה ואשמע, אמר לו הרבי, ברצוני שמעתה ואילך תתחילו להאריך את הדברי תורה שלכם בסעודה שלישית ולדבר יותר זמן ממה שאתם רגילים עד עתה...

הרב הסתכל על הרבי ולא הבין מה בדיוק רוצה הרבי ממנו, ולהיכן חותר בדבריו, והרבי מיהר להסביר את דבריו ואמר לו, יש יהודי אחד שכל שייכותו לתורה מסתכמת בכך שהוא שומע ממכם את העשר דקות שאתם מדברים דברי תורה בסעודה שלישית, יותר מזה אין היהודי לומד כלום במשך השבוע הוא לא פותח שום ספר ולא לומד מילה אחת של תורה, נמצא שהתורה שלכם זהו התורה של היהודי לכל השבוע, ולכן ברצוני שתתחילו להאריך בדברי תורה, וכך יזכה היהודי לעוד קצת תורה במשך השבוע...

מספרים על הרה"ק מבעלזא זי"ע, שפעם נסע למקום מסויים, וכשרצה להיכנס לרכב שהסיע אותו, הוצרך להתכופף כדי להיכנס, אזי אמר הרה"ק "אז מען וויל ערגעץ אנקומען, דארף מען זיך בייגן" [אם רוצים להגיע לאיזה מקום, צריכים להתכופף – להכניע את עצמו]...

וידוע מצדיקים, שלפיכך כל אימת שהולכים לטבול במקוה טהרה, חייבים לרדת מדרגות ולהתכופף כדי לטבול, מפני שכך היא דרכה של טהרה, להתכופף – להכניע את עצמו...

ויש מוסיפין – שלא די "סתם" הכנעה, שכן לאחר שהוא כבר יורד כל המדרגות בבור הטבילה, הוא צריך שוב להתכופף כדי לטבול, הרי שכדי לקנות את משנת הטהרה, צריכים הכנעה אחר הכנעה!...

בעת ששהה מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א באמריקא, מיהר הרבי בעת תפילת שחרית באחד מימי החול, כדי להספיק להתפלל בזמן תפילה. לאחר התפילה הסביר הרבי, שבוויז'ניץ היה הידור ביום שמניחין תפילין להתפלל בזמן תפילה (לאפוקי בשבתות וימים טובים וחול המועד). שאל אדם אחד את הרבי: וכי רק "הידור" יש בזה ולא "קפידא"? אמר לו הרבי: "קפידא"? – "קפידא" יש רק אחת, נישט וויי צו טאן א איד [לא להכאיב ליהודי]...

סיפר לי הרה"ח ר' חיים מאיר אוביץ הי"ו, שאחד סיפר לו, שפעם כשנדחתה הטיסה של הרבי לארה"ב (יום ג' פרשת וירא

תש"פ), והרבי חזר משדה התעופה בלוד למעונו בבני ברק, נכנס הוא לקו"פ למשך זמן רב, והבחין שהרבי יושב ברוגע ובשלווה באמונה ובשמחה, ולא ניכר עליו שום לחץ מכל הדחייה. בתוך הדברים אמר האדם הזה להרבי "כל עכבה לטובה".

כששמע הרבי את דבריו ודברי ה"חיזוק" שלו, נענה ואמר לו: אומר לך את האמת, אצלי אין זה כלל עכבה, הכל הוא רצון ד', מאי נפק"מ אם אני נמצא כאן או שם? מאי נפק"מ אם אני נוסע או יושב כאן? הנה מקודם נסעתי ללוד וחזרתי – אני נמצא בכל רגע היכן שרצון ד' שאהיה – אין כאן שום עכבה...

מסופר על הגאון רבי בן ציון אבא-שאול זצ"ל מראשי ישיבת פורת יוסף, שפעם אחת הגיעה ילדה לישיבה כשעוף בידה, וביקשה לשאול את הרב אבא-שאול לגבי כשרות העוף. התלמידים ביקשו לעכב את הילדה עד לסיום השיעור, אך היא התעקשה לשאול מיד את הרב. הרב עצר את השיעור, והילדה סיפרה לו שהשוחט קבע שהעוף טרף, אך אמה מבקשת שגם הרב יבדוק את העוף. הרב אבא-שאול בחן את העוף ופסק שהוא טרף, ומיד המשיך בשיעור.

לאחר מספר רגעים עצר הרב את השיעור וביקש שיחפשו את הילדה. מששבה אל הרב הוציא מכיסו סכום כסף ונתן לה כדי שתקנה עוף חדש. משראה שהתלמידים תמהים על מעשיו הסביר להם הרב "אם אמא שולחת את ילדתה להפריע באמצע שיעור כדי לשמוע דעה נוספת, סימן שהדבר נחוץ לה עד מאוד ואין בידה האפשרות לקנות עוף חדש..."

רביס אין דא אסאך, אבער ערליכע און אז דא ווייניג

אבאל איז געקומען הרה"ק רבי דוד מדייטב צום שד שלום פון בעלזא, און הרה"ק מבעלזא האט געהייסן די רביצין צוגייען כבוד ווי עס דארף צו זיין, ווייל עס קומט א גרויסער ערליכער איד. שפטיגער האט די רביצין געזאגט אז זי האט געזען אז ס'קומט א גרויסער רב, האט דער שד שלום געזאגט: רביס איז דא אסאך בודיע, אבער ערליכע און אז דא ווייניג, און דער אורח וואס איז דא געזען איז א גרויסער ערליכער איד.

האדמו"ר מוויזניץ ביים מנאח יום כיפור טיש, דעם זעלבנאנטיגן דער יאריש'ן פון דריי ברוינס וואס זענען נחלק געווארן זייב האדמו"רים ממשעווארסק, מחובבאך און לעלוב זיצל, זעליגענדיג אז זיי זענען געווען 'ערליכע אידן'. (גליין סענעס רבי'ס הויף, פ' באשיית תשפ"א)

מען דאווענט נישט ווייל מענטשן הערן

עס האט דערציילט הרה"ח ר' שמעון טרינאולד'ס הי"ד משב"ק בי מיכ מרן האדמו"ר מאדמאסטריוקא שליט"א, אז עטליכע טעג איידער שבת סליחות דעם יאר (תשפ"א), האט אים דער רבי געזאגט אז ער ווייסט נישט אייב ער וועט האבן די כוחות צו דאווענען פאר'ן עמוד, און ער האט מציע געזען אז אפשר זאל מען זוכן א נייעם בעל תפילה אנשטאט אים. האט דער משב"ק געזאגט פאר'ן רבי'ן "טויגטער מענטשן קומען דאך צום רבי'ן אים צו הערן דאווענען, וויאזוי איז יתכן אז דער רבי זאל נישט דאווענען ביים עמוד?" ווען דער רבי האט דאס געהערט איז ער געווארן אויפגעשלאקט און געזאגט "די מיניסט אז דאווענען פאר'ן עמוד איז א שטולע זאך! ווען מען דאווענט פאר'ן עמוד דארף מען דאווענען טא פאר הקב"ה, חס שלום אפילו פאר א רגע צו דאווענען ווייל ס'איז דא עפעס א מענטש וואס הערט דעם דאווענען..."

הרה"צ אביד סאנטוב (גליין מעם שית, השני תשפ"ב)

14 AROUND THE GLOBE

Harav Shlomo Zalman Friedman, Rav of Santov, visiting Harav Yitzchok Tuvia Weiss, shlitza, Gavaad, Eidah Hachareidis of Yerushalayim.

YERUSHALAYIM

25 Tishrei 5782 // October 1, 2021 | HAMODIA

- שיריים מהג הסוכות -

פרפראות

האדמו"ר מסקולען זי"ע אמו: הנה חג השבועות, הוא יום טוב של "קבלת התורה", וא"כ יש לתמוה, למה אין ורקדין עם התורה כמו שעושים בשמחת תורה? ובהכרח נראה - אומר האדמו"ר מסקולען זי"ע - שקבלת התורה לבד אינה מספקת, רק חייבים לעבור את ימי הקיץ על כל נסיונותיו לראות אם יקיים ויחזיק את התורה בפועל ג"כ ולהתנהג בחדשי הקיץ על פי תורה כראוי - לא רק "לקבל" - ורק אח"כ אפשר לרקוד עם התורה...

קונטרס, נועם שיה

צום-פינטל

אויף אזא ישיבה בין איך מתפלל יעדן טאג אז עס זאל זיך פארמאכן!

כ"ק גאב"ד ירושלים שליט"א מיט א שטיק צייט צוריק, פאר א הנהלת הישיבה וואס האט זיך געגרייט זאגנדיג פאר'ן גאב"ד אז זיי נעמען נאר די "סמעטענע" פון די עולם הישיבות. די בעסטע בחורים וואס עס זענען נאר מארהאן. (גליין נועם שיה פון הרה"צ אבי"ד סאנטוב שליט"א פ'ר' בלק)

I'll Share the Secret With You...

On Shabbos Parashas Nitzavim this past year (5781), while I was in Yerushalayim, I had the privilege of participating at the *tisch* of the Skulener Rebbe, *shlita* of Yerushalayim. After the *tisch*, I remarked to a few people who were standing next to me that I was very impressed by the Rebbe's success, as he did not receive from his father, the previous Skulener Rebbe, *zy"a*, a "ready *chassidus*" so to speak, or a yeshivah with *bochurim* or a *kollel* of young men. The Rebbe came here from America, and began to build his *hoif* from scratch. *Baruch Hashem*, hundreds of chassidim now flock to him, and participate in his *tischen*, which go on until very late on Friday night.

One of the people there (Reb Yitzchak Elimelech Weinberger, *shlita*) heard what I said and said, "I'll share with you the secret of the Rebbe's success." Then he took out of his pocket a pamphlet that I had never seen before, entitled *Lo Nafsik Es Hasimchah* – which means "we won't stop the *simchah*." He gave it to me and asked me to publicize the contents of the pamphlet, namely the following:

The holy Arizal says that the key to success and health and *parnassah* and all the other good things is found with a person's father. The more a person honors his parents, the more successful and blessed he will be; the converse is also true. Harav David Abuchatzaira, *shlita*, told one of the *rabbanim* that 90% of the people who come to him with *tzaros*, with troubles, is because of a lack of *kibud av v'eim*, honoring their parents...

This man continued to relate that the Rebbe's scrupulousness in the mitzvah of *kibud av* is renowned. He was exceedingly devoted to his father, the Skulener Rebbe, *zy"a*, especially in his final years, when the Rebbe was weak and in poor health. At that time, he devoted himself with indescribable *mesirus nefesh*, twenty-four hours a day – and **that** is the secret of his success!

אני אגלה לך את הסוד...

בשבת קודש פרשת נצבים העעל"ט (תשפ"א), זכיתי לשהות בארץ ישראל בעיר הקודש ירושלים - קרתא דשופריא. את התפילות בליל שבת קודש התפללתי כדרכי במקום שלא זה משם השכינה - ב"כותל המערבי". בערב שבת קודש בטרם יצאתי מביתי ללכת לה"כותל", צלצל הטלפון, כשהרמתי, שמעתי את קולו של כ"ק מרן האדמו"ר מוויזשניץ-מונטריאל שליט"א, וכשאמרתי לו שכעת הנני בדרכי לה"כותל", ביקש הרבי שאזכינו שם לטובה ולברכה, והוסיף, שכשאבי הגה"ק בעל "תורת מרדכי" מוויזשניץ זי"ע היה בארץ ישראל, הלך להתפלל אצל ה"כותל", וכשחזר מה"כותל", נכנס אצל כ"ק הגה"ק ה"בית ישראל" מגור זי"ע לביקור הוד, ואמר לו אביו הרבי שכעת הוא חוזר מה"כותל", אמר לו ה"בית ישראל": "יש אזניים לכותל" (ראה ויק"ר ל"ב, ב') - מ'זאל האבן געפילט אלעס גוט'ס...

בשבת קודש פרשת נצבים העעל"ט, בשהותי בירושלים עיה"ק, זכיתי להשתתף בשולחנו הטהור של כ"ק האדמו"ר מסקולען-ירושלים שליט"א. לאחר הטיש, אמרתי לכמה אנשים שעמדו לידי, שהנני מתפעל מאוד מהצלחתו הגדולה של הרבי שליט"א, כי הרי הרבי לא קיבל לידי מאביו הרה"ק מסקולען זי"ע "חסידות מוכנה", או ישיבה עם בחורים, או כוללי אברכים ונדו". הרבי הגיע כאן מאמריקא, והתחיל לבנות את ה"הויף" מן היסודות, וז"ה שמאות חסידים עומדים בדביקות ומשתתפים בעריכת שולחנו עד לשעות המאוחרות של ליל שב"ק.

היה שם אחד (הרה"ח ר' יצחק אלימלך וויינבערגער שליט"א) ששמע את דבריי, ואמר לי "אני אגלה לך את הסוד של הצלחת הרבי". ואז הוציא מהכיס איזה עלון שאף פעם לא ראיתי - בשם "לא נפסיק את השמחה" - הוא נתן לי את העלון, וביקש ממני שאפרסם את הדברים שנכתבו באותו עלון, וכך כתוב שם:

רבינו האר"י הק' זי"ע אומר, שמפתח ההצלחה והבריאות והפרנסה וכל שאר הדברים הטובים של האדם נמצאים אצל אביו, וככל שהאדם מכבד את הוריו יותר, כך הוא יהיה מוצלח ומבוך הרבה יותר, וההיפך ג"כ, ורבי דוד אבןחצירה שליט"א אמר לאחד הרבנים, שתשעלי אחוז של האנשים שבאים אליו עם צרות, זה בגלל חוסר כיבוד אב ואם... (ואח"כ הביא שם סיפור נפלא בענין זה)

אומר לי האיש הזה, הרי ידוע גודל זהירותו של הרבי שליט"א במצות "כיבוד אב", כידוע עד כמה שהיה מתמסר ומטפל עם אביו הגה"ק מסקולען זי"ע, ובפרט בשנותיו האחרונות, שהרבי זי"ע היה חלש ולא היה בקו הבריאות, שאז התמסר אליו במסירות נפש בל יתואר עשרים שעות וארבעה ביממה בלב ונפש ממש, **וזהו סוד הצלחתו!!!**

בשבת קודש פרשת נצבים העעל"ט, בשהותי בירושלים עיה"ק, זכיתי להשתתף בסעודה שלישית אצל הגאון האדיר רבי שאול אלטר שליט"א, ובתוך שיחתו המרוממת אמר דבר נפלא ששמעו בעצמו מפה קדשו של הרה"ק ה"בית ישראל" מגור זי"ע, וכך אמר:

בפסוק נאמר (ויקרא ו', ג'): והרים את הדשן, "דשן" היינו אפר שהוא קתות לגמרי - אינגאנצן צושטויסן, ואומר הפסוק, שכאדם הוא אצל עצמו בבחי' "דשן", ער איז אינגאנצן צושטויסן, הוא מרגיש בעצמו שהוא כלום, הוא לא שוה שום דבר, אז יש מצוה של "הרים את הדשן" - צריכים להרימו לעודדו ולחזקו...

עוד אמר הגאון שליט"א: נאמר בפסוק (דברים ל', י"ט): ובחרת בחיים למען תחיה אתה וזרעך. ולכאורה הרי יש כאן כפילות הלשון, ובחרת בחיים - למען תחיה אתה וגו'. ואמר בשם הרה"ק ה"אמרי נועם" זי"ע, שלא יחשוב אדם שהוא יכול להתנהג ככל העולה על רוחו, ולעשות מה שבה לו במחשבתו ללכת אחר תאוות העולם הזה, לחיות "חיים" בעולם הזה לפי רצונותיו - "האקן אַ לעבן" (לעשות חיים...), ואילו את ההתנהגות הנכונה על פי התורה - ה"חיים" האמיתיים - זה ישאיר בשביל בניו, שאותם יחנך כמו צריכים, ש"הם" ידקדקו על כל קוצו של יד" וישמרו על כל דקדוקי המצוות כדבעי, שזה לא על חשבון שלו, על אדם כזה אומר הפסוק "ובחרת בחיים למען תחיה אתה" וזרעך" - לא רק הילדים שלך צריכים לחיות ולשמרו על התורה ומצוותיה, רק אתה ג"כ...

אחר תפילת ערבית, ניגשתי אל הגאון רבי שאול שליט"א, ואמרתי לו שאפשר להוסיף, שלכן נקרא מסכת אבות בשם "אבות", כי יש בזה הוראה לכל אחד שלא יחשוב שעיקר קיום התורה והמצוות בשלימות הוא רק אצל הילדים שלו, ואילו הוא יתנהג כחפצו וילך אחר תאוותיו, על זה בחר רבינו הק' את שם המסכת "אבות", להורות להאדם שכל דברי התנאים במסכת זה נאמר גם בשבילי - האב... והגאון רבי שאול נהנה מאוד מהרעיון והודה לי על כך. אח"כ מסרתי לו כמה קונטרסים "נועם שיח", והיה שם גם הקונטרס "גוף בלא נשמה", ואמרתי לו שתוכן השיחה הוא באותו ענין שהזכיר כעת בשיחתו, את מה ששמע מאת ה"בית ישראל" זי"ע על "הרים את הדשן", ונהנה מאוד ואמר כשבת שחוק על פניו "ברוך שכיוונתי..."

